

A látogatók és a kép. (Fotó: Nagy László)

■ A restaurálás megkezdése óta tegnap láthatta először a nagyközönség Feszty Árpád „A magyarok bejövetele” című monumentális panorámafestményét az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban. A látogatók lenyűgözve álltak a tizenöt méter magas és százhusz méter hosszú körkép előtt. Csak egy nyolc év körüli kislány kérdezte az édesapjától, hogy „apa, miért olyan szomorú itt minden?”.

Húsz perc a szemlélődésre

Az első napon délelőtt 11 óráig több mint háromszázan tekintették meg a körképet. Az érdeklődők – miután a ruháiban leadták táskáikat, fényképezőgépeiket, videokameráikat – a kiállítóterem előcsarnokában várakoztak. Itt ötszáz forintért Árpád vezér kis és nagy emblémás trikót, négy százért Attila könyvet, százért kitűzött, leporellt és reprint Feszty könyvet, ötvenért képeslapot, huszonöt forintért pedig öntapadó matricát vásárolhattak maguknak – egységcsomagban is kínálták min-

Több mint hatszázan nézték meg a Feszty-körképet

Az első látogatási nap

dezt, olcsóbban. A hatvan-hetven fős csoportok félóránként váltották egymást. A látogatókat egy idegenvezető és egy egyenruhás biztonsági őr kísérte fel a „csigalépcsőn” a kiállítóterembe, ahol a rövid tájékoztató után húsz-huszonkét percük maradt a szemlélődésre.

„Félelmetes a látvány!”

Hegedűs Zoltán és felesége Gyuláról hazafelé menet változtatott útirányt a Feszty-körkép miatt. „Balatonszársóra Kecskemét felé is mehettünk volna – mondta a férj –, de olvastuk az újságban, hogy ma nyitják meg a közönség előtt a kiállítást. Láttam az orosz fővárosban a borogyinói csatáról készült körképet, de meg kell, hogy mondjam: a Feszty-körkép – a festmény és a diorama (háromdimen-

ziós műterep - a szerk.) művészi összeépítése miatt – sokkal élethűbb, mint a moszkvai. Véleményem szerint rövid időn belül oly hatalmas tömeg jön majd itt össze, hogy kisebb problémák lesznek a látogathatósággal.” A huszonéves Gróber Attila – aki kifejezetten a körkép miatt jött át nyári pihenőhelyéről, Szentestől – a Székesfehérvár melletti Mór lakik. „Félelmetes a látvány! Olyan érzésem van, mintha a figurák kijönnének a képből.” A hatvanas éveit taposó dombóvári Bajnóczi Gyula öt évvel ezelőtt járt Ópusztaszeren, s mint mondta: óriásit változott az emlékpark. Mint ahogy '90-ben, most is bejárja az egész parkot. A panorámafestmény lenyűgözte. „Kérem szépen, itt, ezen a helyen kezdődik a magyarság nemzeti öntudata! Feszty alkotása ezt erősíti. Végre tudomásul kell ven-

ni mindenkinek, hogy azért haragszanak ránk a környező népek, mert mi annak idején kivertük őket, mármint a szlávokat a Kárpát-medencéből. Erről szól a festmény.” Bajnóczi úr még politizált volna egy kicsit, amikor udvariasan szólt a biztonsági őr: vége a látogatási időnek. A budapesti P. Miklóssal már a „csigalépcsőn” beszélgettünk. Elmondta: látta már a wroclawi, a hágai és a moszkvai körképet. Feszty festménye nem okozott neki csalódást; a restaurátorok szép munkát végeztek. Egy dologgal azonban nem volt megelégedve: a zenei aláfestéssel. Szerinte azt ki kellene iktatni.

A körkép védelmében

Simon Erzsébet, az emlékpark vezetője és kollégái kissé feszültek voltak az első

órákban. Érthető, hiszen a körkép körüli új kiállítási rendszert még ők is csak most tanulják. (Aranyos volt például – s ez teljesen az igazalom számlájára írható –, hogy amikor megérkeztünk fotós kollégákkal az előcsarnokba, s megálltunk az információs pultól mintegy másfél-két méterre, a rendező kezében mikrofonnal a hangosbeszélőn keresztül üdvözölt bennünket.) Simon Erzsébet érdeklődésünkre elmondta: maximum száz fős csoport mehet be a kiállítóterembe. Száznál több embert azért nem engednek be – hangsúlyozta –, mert megváltoznak a klimatikus viszonyok, akkor pedig a festmény védelmében azonnal be kellene zárni a kiállítást. „Véleményem szerint az ideális csoportlétszám nyolcvan fő körül mozog.” A kötelező ruhátárral kapcsolatosan közölte, hogy a Sec-Tor Kft. csak úgy vállalta el az őrzésvédelmet, ha a látogatók nem vihetik be a körképhez a személyes dolgaikat. A diorama egyébként mozgásérzékelővel van felszerelve. Ha valaki netalántán rálép vagy beéjt valamit a műtetre, akkor az érzékelő azonnal riaszt a diszpécser központban. Fényképezőgépet, illetve videokamerát azért nem lehet bevinni, mert egyrészt a vakuzás rombolja a képet, másrészt a monumentális alkotást úgy mond levédte a Feszty Körkép Alapítvány. Gyenes Józseftől, az emlékpark műszaki vezetőjétől megtudtuk, hogy a kiállítás próbáuzem-jelleggel december 31-ig tart nyitva. Ezután néhány hét karbantartási munka következik, majd tavasszal véglegesen átadják a körképet a nagyközönségnek.

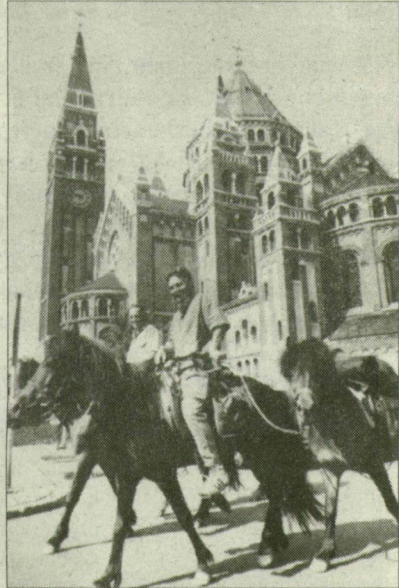
(A zárás után kaptuk az információt, hogy az első napon több mint hatszázan nézték meg a Feszty-körképet).

Sz. C. Sz.

Oszttrák huszárok jártak Szegeden

Két lovas négy lovon. No, nem egyszerre, mert a két oszttrák huszár egyszerre két lovat ül meg, kettő pedig a máhát viszi utánuk. Arról van szó, hogy a két grazi úr, különben mindketten lótenyésztők, elhatározta, hogy a Fekete tengerig lovagol. A tervek szerint ezt a hatalmas túrát 45 nap alatt teszik meg, úgy, hogy naponta körülbelül 40 kilométert lovagolnak. Ez természetesen attól függ, hogy a nagy hőségben mennyit tudnak teljesíteni, ám, eddig terveik megvalósultak – a kánikula ellenére is –, hiszen Graztól Szegedig az utat mindössze két hét alatt tették meg.

Szegeden a lovasokat Nacsa Józsefné, az Ibusz irodaigazgatója fogadta, aki lapunknak elmondta, hogy az ő utazási irodájuk állította össze az útvonalat, amelyen a két merész úr halad a román határ felé. Tájékoztattott

Lovasok a „szabadterén”, a dóm mögötti téren. (Fotó: Gyenes Kálmán)

bennünket arról is, hogy az izlandi hátszlovakkal (két 9, egy 14 és egy 16 éves) főleg a folyók mentén és tanyavilágban haladnak az oszttrákok, ott abrakoltatnak és látják el a jószágokat.

Tegnap különben Szegedről Kiszomborra vezetett az útjuk, ott éjszakáztak, ma reggel tovább indultak, s este már Nagylaknál el is hagyják hazánkat.

K. F.

■ A Magyar Hitelbank Rt. nyíregyházi kirendeltségéről eltűnt 27 millió 570 ezer forint és a biztonsági őr. A pénzintézet igazgatója ezt hétfőn jelentette be. Az eset vasárnap este 18 és hétfő reggel 7 óra között történt. Az említett időben Fekete László 25 éves biztonsági őr, Nyírpazony, Petőfi út 36. szám alatti lakos őrizte. A fiatalember a pénz eltűnésének időpontjában a bankból minden indok nélkül távozott AEM 422-es forgalmi rendszámú, sárga színű, Polski Fiat 126-os típusú

Eltűnt 27 millió és az őr

személygépkocsiján, s azóta ismeretlen helyen tartózkodik. A készpénz és Fekete László felkutatására a nyomozást nagy erők bevonásával folytatja a rendőrség.

■ Mars tér, Gábor Dénes Szakközleliskola. Az udvari foci pályán – körülbelül 35 fok lehet – a török együttes próbál. Ezúttal csak vezényszavakra mozdulnak, de az újszegedi folklóresten látható, hallható, aki ott volt: aratás idején milyen hangos, dobos, töröksíp, az extázis fokozott dinamikus táncot táncolnak... A 15. Szegedi Nemzetközi Néptáncfesztiválon a Mars téri iskola a főhadiszállás: a résztvevő együttesek tagjai a kollégiumban laknak, itt étkeznek, azaz naponta többször is együtt vannak, találkozhatnak egymással; a több mint 600 fiatal legalább tíz nyelven beszél, szerencsére van egy közös: a tánc nyelvén feltétlenül megértik egymást.

Amerikai anxiz

– A Bihari együttes azt kérte, ma este szerepeljenek velük az amerikaiak! Te érted, miről van szó? – kérdezi a fesztiváltitkár, Simoncsics Jánost Sik Péter tanár úr. Ő a Minneapolisból érkezett vendégek, az Ethnic Dance Theatre tolmácsaként és programszervezőjeként a próbák és előadások helyszínei között egy nem teljesen új mortorkerekpárral ingázik, mindenütt lelkesen dicsheti pártfogoltjait – okkal. Az amerikai táncszínház produkciója kuriózum.

– Tegnap Zsombon voltunk, megtelt a színházterem, az emberek roppant élvezték az első rész country táncait, de a műsor második része mindenkinek óriási

■ A vendégeknek tetszik a fesztiválváros

Néptánc – színpadon, téren, utcán

Töröksíp helyett vezényszóra mozdulnak az isztambuliak. (Fotó: Gyenes Kálmán)

meglepetést okozott. Valóban fantasztikus, hogy ezek az amerikai fiatalok ugyanolyan professzionális előadói a legnehezebb bolgár és más etnikumok táncainak, mint a gyönyörű mezősgéinek – amelyben egyébként magyarul énekelnek. De itthon vannak a vezetőik, lehet riportot készíteni velük – fordul hozzám a tanár úr, s hogy menedzserként is számíthatnak rá a vendégek, azonnal be is bizonyítja: másodpercek múlva az amerikaiak szobájában ülünk.

– Az Ethnic Dance Theatre-t 1974-ben alapítottuk a fivérémmel – mondja Don,

azaz Donald LaCourse, aki Jonathan Frey-el együtt ma is az együttes vezetője. A neve után azt hinné, az ember, a felmenői franciák, de nem merem megkérdezni, hiszen tudom, Amerikában mindenki büszkén vallja magát amerikaiaknak, és a legkevésbé foglalkoztatja őket ez a mi európai komplexusunk, hogy tudniillik: milyen náció?

A hagyomány ereje

– A country zene és tánc mellett a világ minden tradí-

ciója érdekel bennünket: az a véleményünk, hogy valamennyi hagyomány szép és érdemes a megőrzésre. Úgy csináljuk, hogy a színház egy-egy tagja elutazik valamilyen országba, tanulmányozza a folklórt, hazajön és betanítja a többieknek a táncot, zenét. Elmegyünk múzeumokba, könyvtárakba, megismerkedünk az illető nép kultúrájának részleteivel; tanulmányaink alapján elkészítjük a megfelelő kosztümöket. Így készült egy gyönyörű üzbég ruha és a mezősgéi viselet is. Kiss Éva lép fel benne, aki telje-

sen magyar. Van köztünk egy tiszta kínai, egy cseh lány, ketten vannak a lettek, szerb az egyik fiú, bolgár a másik, a mexikóiak többen is vannak. Az összes többiek, a bátyámat és engem is beleértve, nem tudjuk megmondani, melyik etnikumhoz tartozunk: többnyire német, de némi francia, valamint svéd és norvég vér is folyik bennem, ahogy ezt itt mondani szokás – meséli Don.

– Szeged nagyon szép és a fesztivál teljesen jól szervezett – folytatja Don. Ez az első európai szereplésünk; otthon, különösen az Egyesült Államok északi részén nagyon ismernek bennünket, remélem kellemes emlékeket hagyunk Közép-Európában is: Szegedről Várnába utazunk.

Buli van és munka

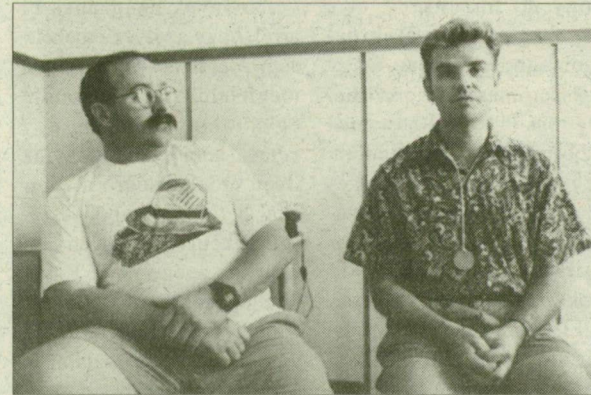
Vissza a központba: Simoncsics János fesztiváltitkár azóta kiderítette, hogy a Bihari egykori táncosai és zenészei egy rock-együttest alakítottak és valóban szeretnék, ha este, amikor itt a fesztiválközpontban mindig adódik valami „műsor”, az amerikaiak táncolnának a zenéjükre... Szóval buli van! Is. Mert

kemény munka is! Szinte állandóan próbál Diószegi László, a szabadtéri gálaműsor rendező-koreográfusa „a Topolyán”, a főiskolai tornacsarnokban, szerdától pedig a Dóm téren is. Egyelőre a magyar együttesek dolgoznak, hiszen a külföldiek vidéki fellépésekre járnak. A Kerek egy esztendő... című produkcióban a hazai néptánc-koreográfusok harmadik nemzedékének titulált, fiatal-középkorúak komponálták a táncokat: Foltin Jolán a szegedieknek gyermektáncot, Zsuráfszky Zoltán kálottaszegit, Román Sándor eszközös, táncot, a rendező, Diószegi László, a pesti Választó együttes vezetője moldvai láncot, s a régi bihari táncos, most vezető Neuwirth Annamária és Stoller Antal kompozíciója is része lesz a „kerek esztendőnek”. Berecz András énekel. A táncjáték alapvetően itt, a helyszínen „áll össze” – rengeteg munkával.

Utcán is tánc

Az eddigi fesztiválprogram három újszegedi folklórestje mellett volt, vagy inkább lett volna egy utcai táncos délután – elmosta az eső; pénteken és szombaton azonban még minden pótolható: délután 4-től 5-ig a múzeum előtt, 5-től 6-ig a nagyáruháznál, 6-tól 7-ig a Dugonics téren lehet nézni a szebbnél szebb táncokat. A László Csaba vezette Pipacsok – a székelykeresztúriak – eredeti, színvonalasan előadott magyar táncait, az Ethnic canny számaikat, a kitűnő myjavai szlovák együttes Felső-Garam menti, Gyetva környéki táncait, a szabadkai Mladost tudatosan válogatott, a régi Jugoszlávia minden etnikumának folklórjából álló programját, az isztambuli törököket, a klumpás hollandokat, a román Midia táncosait.

S. E.

Jonathan és Donald. „Több, mint 20 éve alapítottuk az Ethnic Dance Theatre-t Minneapolisban.”